

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Köf.5.005/2026/4.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke
Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró
Dr. Kiss Árpád Lajos bíró
Dr. Sugár Tamás bíró

Az indítványozó: Fővárosi Törvényszék

Az érintett önkormányzat: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda
Önkormányzata

Az érintett önkormányzat képviselője: Dr. Szentmártoni Krisztina kamarai jogtanácsos
(cím1)

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 2/2013. (I. 29.) önkormányzati rendelete 8/A. § a) pontja és Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének az Önkormányzat és a városrészek jelképeiről, használatuk rendjéről, valamint az „Újbuda” név és a városrészek nevének felvételéről és használatáról szóló 13/2015. (III. 25.) önkormányzati rendelete 21/A. §-a más jogszabályba ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a kézbesítést követő 8 napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[1] Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatának Jegyzője (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2025. május 17. napján kelt, IX-344-9/2025 számú határozatával az alapügy felperesét Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 2/2013. (I. 29.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Községi Rendelet) 8/A. § a) pontjában meghatározott, a közösségi együttélés alapvető szabályait megsértő magatartás elkövetése miatt figyelmeztetésben részesítette, és felhívta, hogy a jövőben tartózkodjon a közösségi együttélés alapvető szabályait megsértő magatartás elkövetésétől. A határozat indoklásában kifejtette, hogy bár a felperes a hivatalos, bejegyzett nevében nem használja az „Újbuda” elnevezést, azonban a Facebookon elérhető hivatalos internetes profilján használt neve mellett, a logójában, valamint a hivatalos e-mail címében azt feltünteti, a tevékenységét, működését „Újbuda Állatmentés” és állatvédelem.ujbuda szóhasználat alatt végzi. A felperes ugyanakkor névhasználati kérelmet nem terjesztett elő, ebből kifolyólag névhasználati engedélyt nem kapott.

[2] Az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a felperes megsértette Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének az Önkormányzat és a városrészek jelképeiről, használatuk rendjéről, valamint az „Újbuda” név és a városrészek nevének felvételéről és használatáról szóló 13/2015. (III. 25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Névhasználati Rendelet) 15. § (1) bekezdését, és ezzel megvalósította a Községi Rendelet 8/A. § a) pontjában foglaltakat. Rögzítette azt is, hogy az „Újbuda” név jogellenes használatának következményeit a Névhasználati Rendelet 21/A. §-a határozza meg. Mivel a figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás várható, az elsőfokú hatóság a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankció tv.) 6. § (1)-(3) bekezdései alapján, a 9. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel figyelmeztetésről határozott.

[3] A felperes fellebbezése alapján eljáró alapügy alperese Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselőtestülete a 2025. június 19. napján kelt 219/2025. (VI. 19.) XI. ÖK (IX/1444/2/2025) számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta.

[4] A felperes az alperes határozatával szemben keresetet terjesztett elő az indítványozó Fővárosi Törvényszéknél, amelyben kérte annak megsemmisítését. Egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a rendeleti szabályozás jogsértő, az „Újbuda” név jogszerű használatához a Községi Rendelet 8/A. §-a alapján nincs szüksége engedélyre.

Az indítvány és az önkormányzat védirta

[5] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: indítványozó) 2026. február 20. napján kelt 49.K.703.383/2025/7. számú végzésével a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 144. §-a alapján indítványozta a Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárását és egyidejűleg a per tárgyalását a normakontroll eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.

[6] Az indítványozó megállapította, hogy Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) mind a Névhasználati Rendelet 21/A. §-át, mind a Községi Rendelet 8/A. § a) pontját a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló

2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 143. § (4) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján alkotta meg.

[7] A Kúria Önkormányzati Tanácsának joggyakorlatára hivatkozva rögzítette, hogy a Névhasználati Rendelet 21/A. §-ának és a Közösségi Rendelet 8/A. § a) pontjának közigazgatási normaként kell érvényesülniük, annak ellenére, hogy magánjogi jogviszony — Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata névviseléshez való joga megsértésére tekintettel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:2. § (1) bekezdése alapján keletkező kötelelem — szabályozására irányulnak. Önmagában azonban a Ptk. személyiségi jogi szabályai mellett megvalósuló párhuzamos szabályozás ténye, illetve a magánjogi jogviszonyra kiterjedő szabályozási tárgykör nem sérti az Mötv. felhatalmazó rendelkezését.

[8] Kifejtette, hogy a közösségi együttélés alapvető szabályainak megalkotásakor a helyi önkormányzat jogalkotóként jár el, helyi életviszonyokat szabályoz, a magánjogi jogviszonyok esetében az általános magatartási szabály meg nem határozható címzetti kört érint. Ezzel összefüggésben arra hivatkozott, hogy a Névhasználati Rendelet és a Közösségi Rendelet jelzett rendelkezései nem felelnek meg a közösségi együttélés szabályozása ezen ismérveinek. Az ekként szabályozott magánjogi jogviszonyok ugyanis olyan kötelemlmek, amelyek jogosultja valamennyi esetben egyetlen jogi személy – az érintett önkormányzat – így a jogviszony kötelezettje az ő névviseléshez való jogát sérti.

[9] Álláspontja szerint az „Újbuda” név jogellenes használata megfeleltethető a Ptk. 2:43. § f) pontjának, az eljárást a sérelmet szenvedett fél, azaz a helyi önkormányzat szerve indítja meg, hasonlóan ahhoz, hogy a személyiségi jog megsértése esetén az érintett maga dönt arról, hogy

jogait perbe viszi-e. Az alkalmazható szankciók, a jogsértéstől való tartózkodásra kötelezés, a bírság kiszabása pedig a formai különbözőség ellenére a sérelmet szenvedett felet illeti meg, megfeleltethetőek a Ptk. 2:51. §-a és 2:52. §-a szerint a személyiségi jogok megsértése esetén alkalmazható objektív szankcióknak, illetve a sérelemdíjnak. Bár a közigazgatási hatósági eljárás értelemszerűen nem bíróság előtt folyik, annak közjogi szerepét árnyalja, hogy lefolytatására szintén a sérelmet szenvedett fél jogosult. E sajátosságokra is figyelemmel az indítványozó úgy ítélte meg, hogy az önkormányzat a sérelmezett rendelkezések megalkotásával közjogi eszközökkel valójában saját magánjogi érdekét védi, egyúttal megkettőzi a Ptk. védelmi rendszerét, s bár formailag közigazgatási jogi eszközöket használ, a helyi önkormányzat névviseléséhez való alanyi jogának biztosítására, a tartalma szerint magánjogi felelősségi alakzatot vezet be.

[10] Erre figyelemmel a Névhasználati Rendelet 21/A. §-a és a Közösségi Rendelet 8/A. § a) pontja tartalma szerint magánjogi szabály, és mint ilyen kívül esik a közösségi együttélés szabályozásán, túllépi az Mötv. 8. §-ában és 143. § (4) bekezdés d) pontjában a helyi önkormányzatra ruházott felhatalmazás kereteit, és ennél fogva az Mötv. e rendelkezéseibe ütközik.

[11] Az indítványozó mindezekre tekintettel kérte a Kúria Önkormányzati Tanácsától a kifogásolt rendelkezések más jogszabályba ütközésének megállapítását és megsemmisítését, továbbá azok általános alkalmazási tilalmának megállapítását a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

[12] Az érintett önkormányzat védiratában az indítvány elutasítását kérte. Az Alkotmánybíróság 47/1995. (VI.30.) AB határozatára és a Kúria Köf.5058/2014/5. számú határozatára hivatkozva kifejtette, hogy az adott település nevének használatára vonatkozó szabályozás hagyományos önkormányzati szabályozási tárgykörök. A település neve a

közösség identitásához és jó hírnevéhez kapcsolódik, amennyiben pedig a névhasználat félrevezető vagy visszaélésre ad okot, a szankció a közösség jogos védelmét szolgálja. Utalt arra is, hogy az önkormányzat által a kifogásolt rendelkezésben meghatározott korlátok arányosak.

[13] Álláspontja szerint a Névhasználati Rendelet 21/A. §-a és a Községi Rendelet 8/A. § a) pontja nem az önkormányzat saját, hanem a település (kerület) nevének használatát szabályozza.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

[14] Az indítvány nem megalapozott.

[15] A Névhasználati Rendeletnek az „Újbuda” név és a városrészek nevének felvételéről és használatáról rendelkező 15. § (1) bekezdése szerint, gazdasági, társadalmi, tudományos szervezetek, intézmények, jogi személyek és jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok részére elnevezésükhöz, tevékenységük gyakorlásához vagy működésük folytatásához az „Újbuda”, „Újbudai”, „XI. Kerület Újbuda” megjelölés, illetve név használatának engedélyezéséről a Kulturális és Köznevelési Bizottság javaslata alapján a Polgármester dönt.

[16] A Névhasználati Rendelet 2015. november 25. napjától hatályos, „[a]z „Újbuda” név jogellenes használatának következményei” alcím alatt szabályozott 21/A. §-a értelmében az e rendeletben szabályozott, és a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló önkormányzati rendeletben büntetni rendelt magatartások esetén közigazgatási bírság kiszabásának van helye.

[17] A Községi Rendelet 2015. november 25. napjától hatályos 8/A. §-a értelmében, aki az „Újbuda” nevet

a) jogellenesen használja,

b) a használatra vonatkozó engedélytől eltérően használja

természetes személy esetében kettőszázezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében ötszázezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

[18] Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

[19] Az Mötv. 8. §-a szerint

(1) A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:

a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;

b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.

(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.

[20] Az Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontja az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályainak, valamint ezek elmulasztása jogkövetkezményeinek meghatározására ad felhatalmazást a helyi önkormányzat képviselő-testülete számára.

[21] A Ptk. 2:43. § f) pontja értelmében a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a névviseléshez való jog megsértése.

I.

[22] A Kúria Önkormányzati Tanácsának elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Községi Rendelet és a Névhasználati Rendelet vitatott szabályozása megfelel-e az Mötv. 8. §-ában és 143. § (4) bekezdés d) pontjában a helyi önkormányzatra ruházott felhatalmazás kereteinek.

[23] Az Alkotmánybíróság 47/1995. (VI.30.) AB határozatában foglalkozott a települések névhasználatával, kifejtve, hogy „[k]ülönösebb bizonyítás nélkül megállapítható, hogy egyes városnak, településnek fűződhet jogi érdeke nevének használatához. Nem érdektelen, hogy a helység nevét milyen célra, milyen tevékenység mellett stb. kívánják használni. Ebből következik, hogy a város nevének használatához, ha a település önkormányzata úgy döntött, hozzájárulása szükséges.” A Kúria Köf.5059/2014/5. számú határozata rögzíti, hogy „[e] tekintetben a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt felváltó, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) sem teremtett eltérő szabályozási környezetet. Az önkormányzatokra vonatkozó törvényi szabályozás és a fenti határozat megállapításai alapján több önkormányzat a településnév használati engedélyezési eljárást, mint önkormányzati hatósági ügyet rendeletben szabályozza.” A Kúria ezen döntésében „azt állapította meg, hogy a településnév használata az önkormányzati jogokkal, illetve azok védelmével összefüggést mutat, a település nevének, címerének, zászlajának használatára vonatkozóan az önkormányzat rendeletet alkothat. Nemcsak az önkormányzatnak, mint jogi személynek – aki e minőségében a névviselési jog sérelme esetén a polgári bíróság előtt perindításra jogosult –, de az önkormányzat területén élőknek is érdeke a rendezett településnév-használat.”

[24] Mindezek alapján a Kúria – a korábbi gyakorlatát megerősítve – megállapította, hogy az Mötv. 8. §-a és 143. § (4) bekezdés d) pontja alapján az önkormányzat felhatalmazással rendelkezik a jelen ügy tárgyát képező névhasználat rendeleti úton történő szabályozására.

II.

[25] A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezt követően a helyi önkormányzat névhasználattal kapcsolatos szankcionálási lehetőségét, illetve a szankcionálás Ptk. rendelkezéséhez való viszonyát vizsgálta.

[26] Mivel a tárgyi ügy alapperében az önkormányzati hatóság figyelmeztetést alkalmazott az alapper felperesével szemben a Névhasználati Rendelet 21/A. §-ában és a Községi Rendelet 8/A. § a) pontjában szabályozott, a közösség elleni magatartás megsértése miatt, ezért a Szankció tv. 6. § (2) bekezdése alapján ezen rendelkezéseket az ügyben alkalmazandó jogszabályoknak kell tekinteni, amelyre figyelemmel azokat a Kúria Önkormányzati Tanácsa érdemben vizsgálta.

[27] A fentiekben kifejtettek szerint a település neve a közösség identitásához és jó hírnevéhez kapcsolódik, a névhasználat védelmére, az ehhez kapcsoló helyi szabályok

megalkotására az önkormányzat jogosult. Tárgyi ügyben a jogsértő magatartás, az „Újbuda” név jogellenes (engedély nélküli) használata. Egyetért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a védíratban foglaltakkal, amely szerint a szankció – e vonatkozásban – a közösség jogos védelmét szolgálja.

[28] Az indítványozó álláspontja szerint az önkormányzat a sérelmezett rendelkezések megalkotásával közjogi eszközökkel valójában saját magánjogi érdekét védi, egyúttal megkettőzi a Ptk. védelmi rendszerét, és bár formailag közigazgatási jogi eszközöket használ a helyi önkormányzat névviseléséhez való alanyi jogának biztosítására, a tartalma szerint magánjogi felelősségi alakzatot vezet be.

[29] A közjog és a magánjog elhatárolásával (a közterület-használati jogviszony jellegének megítélésével összefüggésben) – az indítványban is hivatkozott – a Kúria 1/2022. közigazgatási-polgári jogegységi határozata és a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5032/2017/4. számú határozata is foglalkozott. E döntések szerint a magánjog a személyeket megillető alanyi jogok biztosítását, gyakorolhatóságát, jogilag elismert érdekeinek előmozdítását szolgálja. A közjog ezzel szemben a közhatalom kiépítését, fenntartását és gyakorlását szabályozza. A közjog és a magánjog elhatárolása a jogrendszer egyik meghatározó sajátossága, vannak azonban olyan komplex jellegű jogviszonyok, amelyekben a közjogi és a magánjogi elemek egyaránt jelen vannak (1/2022. KPJE határozat).

[30] A Kúria Önkormányzati Tanácsa rámutat, amíg a Ptk. indítványban felhívott rendelkezéseinek célja az önkormányzat névhasználati, vagyis személyiségi jogának megsértésével okozott vagyoni, illetve nem vagyoni kár megtérítése, amelynek címzettje a sérelmet szenvedett fél, addig az önkormányzati rendelet szerinti szankció célja a közösségi együttélés szabályait sértő jogellenes magatartás szankcionálása, a jogszabályok betartásának szankció útján történő betartatása. Vagyis amíg a magánjogi jogkövetkezmények kifejezetten a jogsérelem megállapítását és adott esetben az okozott károk megtérítését szolgálják, az önkormányzati rendelettel megalkotott szabályok a jogszabályok betartásának szankció alkalmazásával történő elősegítését célozzák.

[31] A Kúria nem ért egyet azzal az indítványozói állítással, hogy az önkormányzat a szankcionálással magánjogi érdekeit védi. Az Mótv. alapján a helyi önkormányzat, mint közjogi jogalany – a fent bemutatott módon – felhatalmazással rendelkezik a névhasználatot illetően, a szankcionálás nem egy magánjogi jogalany, hanem a közösség érdekeit szolgálja. Az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése szerint Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek. Az adott település (fővárosi kerület) földrajzi jelölésű nevének használata helyi közügynek tekintendő, annak védelme (akár a jogellenes névhasználat rendeleti szankcionálásával) a helyi közhatalom gyakorlásának része.

[32] A Ptk. 2:43. § f) pontja a névviseléshez való jog megsértését tekinti a magánjog rendszerében személyiségi jogi jogsérelemnek, amelynek célja nem a helyi közügyek védelme. Tekintettel tehát arra, hogy a Ptk. és a Névhasználati Rendelet rendelkezéseinek céljai eltérnek, az azok alapján lefolytatott eljárások nem eredményezik a ne bis in idem elvének sérelmét. A kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalma sérelmének vizsgálatakor a két eljárás esetében nem csupán a tanúsított magatartásnak, a felelősség (jogerős) megállapításának kell jelentőséget tulajdonítani, hanem egymáshoz való viszonyuknak is. Így nem sérül a jogelv akkor, ha a különböző eljárások egymást kiegészítik, és nem megismétlik. Lásd pl. a 18/2022. (VIII. 1.) AB határozat (Indokolás [60]). Jelen ügyben nyilvánvaló, hogy a polgári jogi esetleges jogkövetkezmények (pl. a sérelemdíj) és a településnév használatára vonatkozó közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértéséből eredő szankcionálás

nem az ugyanazon eljárások megismétlését, hanem egymás kiegészítését szolgálják. A Ptk. szabályai így nem váltják ki az önkormányzati rendeleti szabályozás lehetőségét.

[33] A fentiekre figyelemmel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Fővárosi Törvényszék indítványát a Kp. 142. § (2) bekezdése alapján elutasította.

A döntés elvi tartalma

[34] *A település nevének használatára vonatkozóan az önkormányzat rendeltet alkothat.*

[35] *A település jogellenes névhasználatára vonatkozó önkormányzati rendeletei szabályozással alkalmazott szankció célja és a Ptk. névhasználati jogának megsértése miatt alkalmazott sérelemdíj célja eltérő, ezért a Ptk. szabályai nem váltják ki az önkormányzati rendeleti szabályozás lehetőségét.*

Záró rész

[36] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[37] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése szerint a feleket teljes költségmentesség illeti meg és a saját költségeiket maguk viselik.

[38] A határozat helyben történő közzététele a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[39] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2026. május 5.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bögös Fruzsina s.k.
előadó bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
bíró

Dr. Sugár Tamás s.k.
bíró

Kúria
I.Köf.5.005/2026/4

8

A kiadmány hitelül:
tisztviselő